

Autismoaz, autismoa dutenez

Autismoaz eta autismoa dutenez idatzi dugu erdiko orrialdeetan. Izan ere, joan den maiatzean, Autismoa Ikertzeko Nazioarteko Biltzarra egin zen Donostian. Komunikabide askok azpimarratu zutenez, Estatu Batuetatik kanpo egiten zen bigarren aldia zen, eta anglofonoa ez zen herrialde batean egiten zen lehenengoa. Nolanahi ere, lekuan baino arreta handiagoa jarri dugu edukian, eta, alderdi horretatik, biltzarra benetan garrantzitsua iruditu zaigu, aurkeztu dituzten ikerketek itxaropenari leihoak zabaltzen baitizkiete.

Hori baieztatu digu Joaquin Fuentesek, Haurren Psikiatriaren Munduko Elkartearen lehendakariordeak eta biltzarraren antolatzaileak. Hain zuzen, hark azaldu dizkigu biltzarrean aurkeztu diren emaitza esanguratsuenak. Besteak beste, prebalentzia neurtzean eta diagnostiko goiztiarrean, prebentzioan eta tratamenduetan eman dituzten aurrerapausoak nabarmendu ditu.

Esaterako, orain badakite autismoaren ohiko zantzuak agertu baino lehenago, haurrak sei hilabete dituenean, garuneko konexioak ez direla behar bezala osatzen. Horrez gain, frogatu dute haurdunaldiaren aurretik, bitartean eta ondoren azido folikoa hartzeko % 40 gutxitzen duela haurrak autismoa izateko arriskua. Eta dagoeneko hasiak dira autismoa tratatzeko berariazko botikak diseinatzen.

Hala ere, Fuentesek ez ditu ahaztu nahi izan espektro autistaren nahasteen konplexutasuna, ezta inguru hurbilean zein gizarte osoan duten eragina ere. Horregatik jo dugu Ramon Barinagarengana. Gautenako zuzendaria da Barinaga, eta Gautena, berriz, autistei eta haien senideei zerbitzuak emateko eta laguntza eskaintzeko Gipuzkoako elkarte. Ondo ezagutzen du, beraz, autismoa duten pertsonen eta haien ingurukoaren egunerokoa.

Barinagaren arabera, eguneroko horretan ez dago aurkikuntza iraultzailerik, baina ukaezina da urtez urte ematen ari diren pausoen balioa, autismoa duten pertsonen ongizatea bermatzeko, eskubideak babesteko, eta autonomia bultzatzeko.

Adibidez, erabakiak hartzen laguntzeko aplikazio bat garatzen ari dira Gaia telekomunikazio klusterrarekin batera, eta laster aurkeztuko dute. Barinaga beraren ustez, "hori da onena: minusbaliotasuna duen pertsonak berak erabiliko duela, eta berak esango digula zer nahi duen eta zer ez".

Ana Galarraga Aiestaran

*Elhuyar Zientzia
eta Teknologia
aldizkariaren
zuzendarikidea*

Nanore mineralak

Elementu arrunt batzuk baino ez dituzte behar izan Harvard Unibertsitatean mineralezko nanoreak egiteko. Denbora, tenperatura eta pHa kontrolatzean dago koska. Emaitza, ikusgarria.

Autismoa barrutik kanpora

28

Joan den maiatzean, Autismoa Ikertzeko Nazioarteko Biltzarra egin zen Donostian, eta han bildutako adituek ekarpen garrantzitsuak egin zituzten, autismoa hobeto ulertzeko, diagnostikatzeko eta tratatzeko.

Ekarpen horien berri emateaz gain, autistekin lanean ari direnek egunerokoan ematen dituzten pausoak ere bildu ditugu erdiko orrietan. Izan ere, agian ez dira ikerketetan ematen direnak bezain nabarmenak, baina bai esanguratsuak.

Robotak

pertonekin eskuz esku

Aitzindariak dira robotikan lanean diharduten euskal ikertzaileak. Gizakiekin batera jardungo duten robotak garatzen ari dira. Helburu orokorra da robotek lan nekezak egitea, eta, hala, makinek eskaini ezin duten balio erantsiko jardueratan aritzea pertsonak.

22

Maria Gaetana Agnesi

Europa osoko intelektualak joaten ziren Pietro Agnesiren etxera, haren alaba gaztea entzutera filosofia, zientzia eta matematika-gaiei buruz hizketan. Maria Gaetanak idatzi zuen kalkuluko testuliburua hainbat hizkuntzataraz itzuli zen, eta 50 urtez erabiliko zen Europako herrialde askotan.

42

Hiztegi Automatikoak

20

Elhuyarrek automatikoki sortutako bost hiztegi biltzen dituen ataria sortu du. Zubi-hizkuntza bat erabiliz sortu dira hiztegi horiek, eta lehenengo aldiz erlazionatu da euskara beste 5 hizkuntzekin: txinera, alemana, arabiera, india eta swahilia.

Jainkoa ez bazen izan...

Ez dago Jainkoaren beharrak gizakiaren zakil-hezurraren gabezia azaltzeko. Baina Jainkoak ez bazion gizakiari baculum hori kendu, beste azalpen bat aurkitu behar da.

46

SAREAN+

aurkibidea]

4 **FLASHA**
Nanolore mineralak egiteko errezeta

10 **ALBISTEAK**

20 **MUNDU DIGITALA**
Automatikoki eraikitako hiztegien ataria

22 **Robotak,**
pertonekin eskuz esku

28 **AUTISMOA**
barrutik kanpora

30 **Ikerketak leihoak zabaltzen**

36 **Bide luzea, pauso txikiz**

40 **ANALISIA**
Espezie labainkorrak, estereotipo likatsuak
RAFA MEDINA

42 **ISTORIOAK**
Maria Gaetana Agnesi, fedea
apal dutako matematikaria

44 **LIBURUTEGIA**
Martetik lurrera

45 **SATORRAK ILARGIAN**

46 **GAI LIBREAN**
Jainkoa ez bazen izan...
Orduan, zein izan zen?
JESUS MARI TXURRUKA

49 **GAI LIBREAN**
Plazeraren oinarri
neurobiologikoak:
sari-sistema zerebrala
LEYRE ECHEAZARRA

52 **ASTRONOMIA**

56 **HURRENGO ZENBAKIAN**